

Covid-19 ietekme uz zivsaimniecības sektoru Eiropā

EUROFISH
Aina Afanasjeva
27. 11. 2020

Vispārējā ietekme

- Pārtikas drošība un piekļuve jūras veltēm un zvejas resursiem
- Patērētāju kultūra un attieksme attiecībā uz jūras veltēm
- Atvaļinājumi tiek atcelti, tūristu skaita samazinājums kūrortos

Source: Paul Einerhand

Vispārējā ietekme

- Ietekme uz likumdošanu un institucionālā rīcība, lai novērstu pandēmijas sekas
- ES atbalsts Eiropas ekonomikai saskaņā ar investīciju iniciatīvu COVID-19, vispārēji instrumenti tūlītējai reaģēšanai – tostarp likviditātes nodrošināšana MVU un zvejnieku un akvakultūras ražotāju ekonomisko zaudējumu kompensēšana, izmantojot EMFF

Source: ec.europa.eu

Sociāli-ekonomiskā ietekme

- Ietekme uz zivsaimniecības nozares nodarbinātību un ieņēmumiem
- Ietekme uz atpūtas zveju
- Ietekme uz nozares sastāvu, korporatīvo struktūru un īpašumtiesībām
- Ietekme uz patērētāju kultūru un viņu uzvedību attiecībā uz jūras veltēm
- Ietekme uz neaizsargātām iedzīvotāju grupām

Source: NOAA

Ietekme uz zivsaimniecības sektoru

Ietekme uz zivsaimniecības sektoru

- Ietekme uz jūras produktu vērtību ķēdi, tirgiem un mazajām zivsaimniecībām
- Ietekme uz pārtikas drošību un piekļuvi jūras produktu tirgum
- Daudzās Eiropas valstīs radās grūtības pārdot svaigas zivis un jūras veltes
- Daudziem uzņēmumiem tagad ir parādi, kas aug līdzvērtīgi pārdošanas apjomiem un ienākumiem

Ietekme uz zivsaimniecības sektoru

- Strauji pieauga saldētu un konservētu zivju tirdzniecība, it īpaši ārkārtas situācijā un daudzu ierobežojumu laikā
-
- Pārdošana tiešsaistē un tiešā tirdzniecība pieauga
- Palielinājās mājas patēriņš

Source: Paul Einerhand

Source: Ting Tian

Source: Egg Bank

Source: Niksi Herns

Sociāli – ekonomiskā ietekme ⁸

Source: Paul Einerhand

Source: Peter Hansen

- Ievērojama ietekme uz tūrisma nozari un Ho-Re-Ca, kas atspoguļojas kopējo zivju un jūras velšu pārdošanas apjomu samazinājumā
- Kruīza kuģi un aviokompānijas (lielākie omāra, zivju ikru un gliemeņu patērētāji) ir samazinājuši apjomus vai pilnībā pārtraukuši darbību
- Izmaiņas pārdošanas paņēmienos (pārdošana tiešsaistē un tieša zvejniecības produktu pirkšana)
- Zivju konservu noiets (ražošana un realizācija) aprīlī pieauga, bet maijā samazinājās

Itālija

- Itālija bija visvairāk skartā valsts Eiropā
- Vietējā zvejniecības nozare galvenokārt ir vērsta uz restorāniem, savukārt ievestās zivis nonāk zivju tirgotājiem un lielveikaliem

Source: Igor Oliarnik

Source: Migle Vasiliauskaite

Source: Riccardo Orlando

Lielbritānija

- Mazizmēra garneļu (*Pandalus borealis*) tirgus atgūstas pēc «lokdauna»
- Nozare cieta no biroju slēgšanas, jo darbinieki ir galvenie garneļu sviestmaižu klienti
- Aukstā ūdens garneļu cenas bija viszemākās aprīlī, kopš tā laika ir atjaunojušās 15.2%
- Kopumā tas ietekmē ātrās ēdināšanas nozari, kuras mērķis ir biroja personāls pusdienu pārtraukumu laikā 14.5%

Baltijas valstis

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2020.gada pirmajā pusgadā zivju imports palielinājās

- Igaunijā importa pieaugums par 13%
 - Lietuvas importa pieaugums bija par 12%
 - Latvijas importa apjomi pieauga par 10%
-
- Galvenie piegādātāji bija Zviedrija (20%) un Norvēģija (15%)
 - Galvenais ievestais produkts bija svaigs lasis no Norvēģijas zivju audzētavām. Šis produkts tiek pārstrādāts Lietuvas rūpnīcās reeksportam uz ES tirgu, īpaši uz Vāciju un Itāliju
 - Svaiga laša pārdošanas apjomi COVID-19 laikā turpināja pieaugt, un nozīmīgas neveiksmes netika novērotas

Ukraina

Galvenā ietekme bija saistīta ar pārdošanas apjomu kritumu (mazumtirdzniecības vietu slēgšana), taču cenas bija nedaudz augstākas.

Ar izmaksām saistītā ietekme bija neliela, ņemot vērā šādu darbību zemo tehnoloģiju raksturu; zivju barības izmaksas nedaudz pieauga, bet mazuļu pieejamība netika ietekmēta.

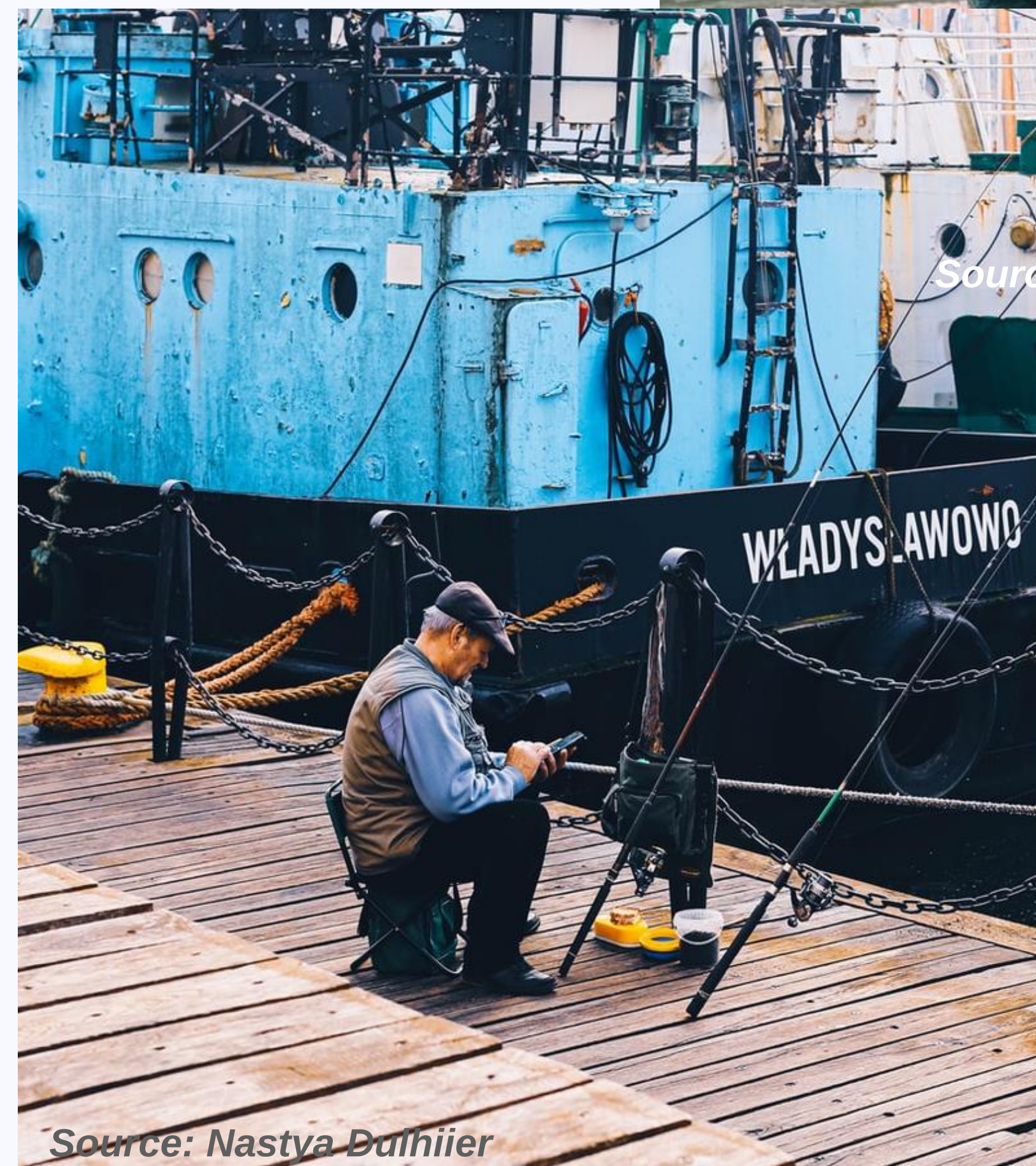
Source: Dmitri Anikin

Polija

Sākotnēji pandēmija palielināja zivju produktu pārdošanas apjomus, jo patērētāji sāka iepirkt un uzkrāt produktus ar ilgu uzglabāšanas termiņu (īpaši saldētus, pārstrādātus un konservētus produktus)

Source: Krzysztof Kowalik

Source: Nastya Dulhiier

Source: Andi Watkins

Būtiska pieprasījuma samazināšanās dēļ ir radušies nopietni tirgus traucējumi

Nozares galvenais izaicinājums bija zivju produktu izvietošana, jo restorāni un zivju tirgi bija slēgti, un karantīnas pasākumu dēļ to bija grūti eksportēt

Krievija

- Svaigu un saldētu zivju nozarē pandēmija ir samazinājusi zivju pieprasījumu HORECA nozarē, jo to uzņēmējdarbībai ir noteikti ierobežojumi
- HoReCa tirgus zivju ražotājiem ir kļuvis nepastāvīgs (daudzi uzņēmumi sākotnēji veidoja krājumu, savukārt vēlāk samazināja cenas, izraisot cenu svārstības)
- Zivju patēriņa samazinājums (īpaši vietējo svaigo zivju tirgū) nozīmēja, ka ražotājiem nācās sasaldēt vairāk produkcijas, cerībā pārdot to vēlāk)

Source: Federal Agency for Fisheries of Russia

Rumānija

Zivju patēriņš Rumānijā ir cieši saistīts ar iedzīvotāju paradumiem (Lieldienu gavēnis). Sakarā ar “lokdaunu” pavasarī, zivju pārdošanas apjomi samazinājās par aptuveni 25%, salīdzinot ar to pašu periodu 2019. gadā

Atpūtas zvejas atklāšana 2020. gada maijā ļāva atgūt daļu ieņēmumu

Visvairāk skartās bija tās saimniecības, kurām bija tikai daži produktu noieta kanāli, kuras bija atkarīgas no lielveikaliem un Ho-Re-Ca

Vislabākie rezultāti bija zivju tiešajā pārdošanā

Ietekme

- Ceļošanas ierobežojumi un «lokdauns» atstāja ietekmi Ho-Re-Ca segmentā
- Pozitīvi ir tas, ka, neraugoties uz COVID-19 radīto ietekmi, Eiropas lašu mazumtirdzniecības piegādes ķēdes ir bijušas samērā efektīvas
- Neraugoties uz nestabilajiem tirgus apstākļiem, bioloģiski sertificēti akvakultūras produkti pandēmijas laikā, ir labi pārvaldīti
- Eiropas pārstrādātājiem un tirgotājiem, kuri importē izejvielas no valstīm, kas nav Eiropas valstis, pēdējos mēnešos pārsvarā nav bijis piegāžu trūkuma (daži piegāžu kavējumi)
- Tiek meklēti alternatīvi izejvielu piegādes ceļi

Paldies par uzmanību!